

هادی حسین خان

دوران عقد

www.ketab.ir

مرکز پژوهش‌های ایران | گروه سنت‌های حوزوی و آداب طلبی

دوران عقلا، هادی حسین خانی

ناشر: کانون اندیشه جوان

ویراستار: سید محمد باقر

طراح و گرافیک: مریم سادات مصوری

چاپ اول: ۱۳۹۴

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۶۰۰۰ تومان

چاپ و صحافی: واژه‌پرداز اندیشه



کانون اندیشه جوان

شناسه: حسین خانی هادی، ۱۳۴۳- عنوان و نام پدید آورنده: دوران عقد.

مشخصات نشر: تهران: کانون اندیشه جوان، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری: ۱۰۳ ص. فروست: دوران عقد: ۸.

شابک: ۶-۱۹۷-۱۵۹-۶۰۰-۹۷۸ وضعیت فهرست نویسی: فنیایی مختصر.

یادداشت: فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی: <http://opac.nlai.ir>

قابل دسترسی است. یادداشت: کتابنامه. شماره کتابشناسی ملی: ۳۸۰۶۳۱۸

تهران، تقاطع بزرگراه شهید مدرس و خیابان شهید بهشتی، پلاک ۵۶

تلفن: ۸۸۵۰۵۲۰۲، ۸۸۵۰۲۳۴۱

فهرست |

۹	اشاره
۱۱	مقدمه
۱۳	فصل اول: اهمیت دوران عقد
۱۵	الف) همسر دیگر را بیشتر بشناسیم
۱۶	ب) پناهگاه عاطفه و سرسهمی قائل شویم
۱۶	ج) به اقتضای علم فکر کنیم
۱۷	د) کسب مهارت زندگی هم مهم است
۱۹	فصل دوم: سطح ارتباط زوجین در دوران عقد
۲۱	الف) چقدر همدیگر را ببینیم؟
۲۲	ب) در ملاقات‌ها توجه داشته باشیم که...
۲۳	۱. آراستگی ظاهری خود را حفظ کنیم
۲۳	۲. هدیه فراموش نشود
۲۴	۳. با خانواده همسر نیز ملاقات کنیم
۲۴	۴. در ملاقات خصوصی این گونه باشیم
۲۵	ج) به مسافرت هم برویم؛ اما...
۲۶	د) چرا نباید در دوران عقد، رابطه جنسی داشت؟
۲۷	تخصیص سوم: ارتباط با خانواده‌ها
۳۱	الف) به خانواده خود و همسرمان احترام بگذاریم
۳۱	۱. خانواده خود را فراموش نکنیم
۳۲	۲. با خانواده همسر خود نیز ارتباط داشته باشیم
۳۲	۳. بستگان همسر را تکریم کنیم

۳۳	ب) اسرار را حفظ کنیم و عیب‌ها را بپوشانیم
۳۵	ج) از مقایسه بپرهیزیم
۳۵	فصل چهارم: مسائل اقتصادی دوران عقد
۴۱	الف) مخارج عروس بر عهده کیست؟
۴۲	ب) هزینه‌های مسافرت و گردش را چه کسی بپردازد؟
۴۴	ج) در خبث جهیزیه چگونه عمل کنیم؟
۴۵	۱. رفق فروشی بپرهیزیم
۴۵	۲. ارف نکنیم
۴۶	۳. چشم هم چسبی ممنوع!
۴۷	د) هزینه‌های مراسم عروسی و عروسی را تقسیم کنیم
۵۱	فصل پنجم: مدت زمان مطلوب دوران عقد
۵۳	الف) آسیب‌های طولانی شدن مدت نزدی
۵۳	۱. بلاتکلیفی عروس را
۵۴	۲. مداخله‌های خانواده‌ها
۵۴	۳. ایجاد دشواری برای خانواده عروس
۵۴	ب) برای جلوگیری از طولانی شدن دوران عقد، چه کنیم؟
۵۹	فصل ششم: راهکارهای مقابله با آسیب‌های دوران عقد
۶۱	الف) شتاب زده عمل نکنیم
۶۲	ب) کنج‌کاوی در مسائل خصوصی همسر، ممنوع!
۶۳	ج) از وسوسه بپرهیزیم
۶۴	د) مقایسه نکنیم
۶۵	ه) وقایع ناخوشایند گذشته را فراموش کنیم
۶۷	و) صادقانه رفتار کنیم
۶۸	ز) به هیچ وجه قهر نکنیم
۶۹	ح) توقعات بیجا نداشته باشیم
۷۱	ط) در ارتباط با نامحرم احتیاط کنیم

فصل هفتم: شیوه‌های حل اختلاف	۷۷
الف) خونسردی خود را حفظ کنیم	۷۹
ب) از دعا غافل نشویم	۸۰
ج) به ویژگی‌های مثبت همسر خود توجه کنیم	۸۰
د) با هم گفت‌وگو کنیم	۸۱
هـ) عذرخواهی را کسر شأن خود ندانیم	۸۱
و) موقعیت همسر خود را درک کنیم	۸۳
ز) گذشت داشته باشیم	۸۴
ح) به رسمیتش دهیم	۸۵
ط) از مشورت غافل نشویم	۸۶
فصل هشتم: برگزاری مراسم عروسی	۸۹
الف) عروسی را آشکارا برگزینیم	۹۱
ب) در انتخاب زمان عروسی، خوش سلیقه باشیم	۹۲
ج) فقرا را فراموش نکنیم	۹۲
د) صدقه دهیم	۹۲
هـ) سادگی را چاشنی کار قرار دهیم	۹۴
و) شادی کنیم؛ اما نه با گناه	۹۵
ز) شاد باشیم، نه به بهای ناراحتی دیگران	۹۶
کتابنامه	۹۹

— | اشاره | —

مرکز پژوهشی روان با هدف تعمیق بنیه دینی، نخبه پروری، ارائه نظام‌واره فکری و معرفی الگوهای رفتاری به نسل نو، فعالیت می‌کند و مفتخر است با ارائه این اثر و آثار هم‌معرفی در نوآوری، گره‌گشایی و پاسخگویی به اقتضائات و نیازهای فکری، فرهنگی و اجتماعی مخاطب جوان، در قلمرو اندیشه اسلامی و نظام جامع دین داشته باشد.

این مرکز زیرمجموعه پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی است و در کنار چهار پژوهشکده دیگر پژوهشگاه فعالیت دارد. این پژوهشگاه مؤثر مرکز در قالب گروه‌های علمی «بینش و اندیشه»، «مطالعات فرهنگی و اجتماعی»، «نظام‌ها و مطالعات انقلاب اسلامی»، «اخلاق، تربیت و روان‌شناسی»، «مطالعات حوزه‌ای و آداب طلبگی»، «ادب و هنر» و «دفتر ادبیات دینی» انجام می‌دهد.

مرکز پژوهش‌های جوان در راستای خواست و علاقه جامعه مخاطبان طلبه جوان، مجموعه «مهارت‌های طلبگی» را فراهم آورده است. این مجموعه تلاش می‌کند در ساحت‌های فردی، خانوادگی، اجتماعی، علمی، اخلاقی و تربیتی، مهارت‌هایی را متناسب با اقتضائات رفتاری و معرفتی طلاب جوان ارائه کند تا آنان را در نقش‌آفرینی مؤثر و مفید یاری نماید.

«دوران عقد» دفتری از فصل خانوادگی این مجموعه است. نویسندگان در این اثر، دوران عقد را سرآغازی برای همزیستی درازمدت زوجین دانسته و معتقد است

افرادی که پیوند زناشویی برقرار می‌کنند، باید با اموری که رعایت آنها در این دوران لازم است، آشنا شده تا بتوانند با عنایت به آنها، این مقطع حساس را به سلامت بگریزند و ضمن رعایت بایدها و نبایدها، خود را مهیای ورود به متن زندگی نمایند.

این مکّه با قدردانی از نویسنده این کتاب، جناب حجت الاسلام والمسلمین هادی حسین خانی یکی از نویسندگان حوزه علوم تربیتی که اثری چون تربیت الگویی را در قلمش مبنای فلسفی تعلیم و تربیت را نگاشته است، ضمن تشکر از شورای علمی گروه، تلاش جدانه مدیرگروه سنت‌های حوزوی و آداب طلبگی، حجت الاسلام محمدحسین به‌امینی و همکاری ارزیابان گرامی حجج الاسلام والمسلمین سیدمهدی قانع، معصود قدمی را ارج نهاده، صمیمانه در انتظار نقدها و پیشنهادهای خوانندگان تیریرسان نشسته‌ایم.

مرکز پژوهش‌های جوان

----- | مقدمه | -----

پس از آنکه دختر و پسر عقد کردند، می‌توانند زندگی مشترک خود را در زیر یک سقف آغاز کنند. شروع این راه به تأخیر بیندازند و پس از مدتی رسماً زندگی مشترک خود را آغاز نمایند. در مابین اسلامی، در اینکه عروس را پس از عقد یا مدتی بعد به خانه داماد ببرند، تفاوتی وجود ندارد. در سیره معصومان (ع) نیز مشاهده می‌کنیم که گاه همسر خود را مدتی پس از عقد به منزل برده‌اند. فی‌المثل، عقد پیامبر اکرم (ص) با عایشه تا عروسی آنها حدود ده سال طول کشید.^۱ نیز یک ماه بین عقد تا عروسی امیرالمؤمنین با حضرت فاطمه (ع) فاصله بود.^۲

می‌توان دوران عقد را این گونه تعریف کرد: «دوران عقد» دوران پس از خواندن صیغه عقد دائم است که رابطه میان دختر و پسر مشروع و قانونی می‌کند. دختر و پسر، با عقد شرعی و قانونی، پیمان و پیوند مبارک از همدیگر را می‌بندند؛ اما هنوز در دواشیا نه‌اند.^۳ انگیزه‌های متفاوتی همچون شناسایی بیشتر طرفین مقابل، آمادگی عاطفی دو طرف برای فاصله گرفتن از خانواده، مهیا شدن دو خانواده برای تأمین امکانات لازم برای زندگی مشترک آنها و نظایر این، موجب شده است که دوران عقد در نظر عموم خانواده‌های ایرانی رسمیت داشته باشد. از آنجا که این مطلب،

۱. سید رضا پاک‌نژاد؛ ازدواج مکتب انسان‌سازی؛ ج ۱، ص ۱۹۴.

۲. ابراهیم بابایی آملی؛ داستان ازدواج معصومین (ع)؛ ص ۴۳.

۳. محمد باقر مجلسی؛ بحار الأنوار؛ ج ۴۳، ص ۹۵.

۴. شهره فتوگرافی؛ راهنمای دوران نامزدی و عقد؛ ص ۲۱.

سرآغازی برای همزیستی درازمدت زوجین به شمار می‌رود، موفقیت یا ناکامی نیز در استحکام یا تزلزل خانواده تأثیر بسزایی دارد. از این رو لازم است ما طلاب هنگامی که پیوند زناشویی برقرار می‌کنیم، با اموری که رعایت آنها در این دوران لازم است، بیشتر آشنا شویم تا بتوانیم این برهه حساس زندگی خانوادگی را به سلامت سپری کنیم و وارد مرحله بعدی شویم.

در این نوشتار، پس از اشاره‌ای مختصر به اهمیت دوران عقد، موضوعاتی همچون سطح روابط زوجین، چگونگی ارتباط با خانواده طرفین، مسائل اقتصادی، زمان مطلوب دوران نامزدی، آسیب‌های آن، راه‌های حل اختلافات و نیز چگونگی مراسم عقد و عروسی مطرح خواهد شد. مطالب قرا داد به طلاب جوان، نگاه جامع به موضوع، استناد به منابع اصیل دینی و نیز اختصار، ویژگی اثر حاضر است.